

“YARATICI ÇOCUK YARATICI BEYİN” EĞİTİM PROGRAMI 2016 YILI DEĞERLENDİRME RAPORU

Toplumların ilerlemesini sağlayan tüm buluşlar ve keşifler, yaratıcı düşünmenin, yaratıcı sorun çözmenin bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır. İnsanlığın geleceği, yaratıcı insanlara ve onların yaratıcılığının ürünü olarak ortaya çıkan orijinal inovatif fikirlere bağlıdır.

Yirmi birinci yüzyıldaki değişimler, bireylerden beklenen yetkinlikleri doğal bir şekilde değiştirmektedir. Eğitim sistemi de bu değişimlere paralel olarak çağa uygun becerileri kazanmaları için, öğrencilerde yaratıcı ve inovatif bir anlayışı oluşturmak zorundadır. Bu anlayışın oluşmasında, eğitim-öğretim sürecinin baş aktörü olan öğretmenlerin rolü yadsınamaz bir gerçektir. Dolayısıyla, öğretmenlerin eğitiminde, yaratıcılık ve inovasyon kavramlarının önemi artmaktadır.

Öğretmenlerin, öğrencilerinin yaratıcılık gelişimini destekleyebilmeleri için, her şeyden önce kendilerinin yaratıcılık potansiyellerinin farkına vararak yaratıcılıklarını geliştirmeleri, bu alanda bilgi ve deneyim sahibi olmaları gerekmektedir. Öğretmenler sınıflarında yaratıcı ve inovatif yöntemler kullanarak, sahip oldukları donanım ve yetkinlikler ile “rol model” olarak öğrencilerinin bu becerileri kazanmalarını sağlayabilirler.

Bu ihtiyaçlardan hareketle geliştirilen Yaratıcı Çocuk Yaratıcı Beyin Eğitim Programı Adel-Faber Castell firması ile birlikte yürütülmektedir. Program ile 2015 yılında İstanbul, Ankara, Adana, İzmir ve Antalya illerinde 1.500 öğretmene; 2016 yılı içinde de aynı illerde 2037 öğretmene ulaşılmıştır.

Hedef kitlesi sınıf, okul öncesi ve görsel sanatlar öğretmenleri olan Yaratıcı Çocuk, Yaratıcı Beyin eğitimlerinde, yaratıcılık ve yaratıcı düşünmeye ilişkin temel kavramlar, kişisel yaratıcılık potansiyelimiz, öğrenme biçimlerinin yaratıcılık üzerindeki etkisi, yaratıcılık gelişimi için kullanılabilecek teknikler ve yaratıcı ders planı tasarlama konularında farkındalık kazandırmak amaçlanmaktadır.

Eğitimin konu başlıkları şu şekildedir:

- Yaratıcılık Temel kavramları - Yaratıcılık / Yaratıcı Öğretmen / Yaratıcı Çocuk / Beyin / İnovasyon
- Yaratıcı Öğretmen / Yaratıcı Çocuk - Sınıfta Yaratıcılık / Yaratıcı Düşünme Stratejileri
- Yaratıcı Tasarım / Yaratıcı Öğrenme - Öğrenme Stilleri / Ders Tasarımı

Üç oturumdan oluşan program bir gündür. Etkileşimli etkinliklerle yürütülen programda katılımcı sayısı her grup için en fazla 30 kişidir.

Programında kullanılan yöntem, teknik ve araçlar şu şekildedir:

- Zen-Tangle
- Kalem konuşur
- Afiş-Poster
- Oyun
- Sunum teknikleri (drama, hikâye, şiir, masal, şarkı)
- Video
- Küçük grup çalışması
- Gruplama
- Oku, eşleş, paylaş
- Beyin fırtınası

Katılımcıların eğitime yönelik değerlendirmelerini almak amacıyla eğitim tamamlandığında basılı form olarak eğitim değerlendirme anketleri uygulanmıştır. Değerlendirme anketinde eğitimcilerin eğitimcilik becerileri; eğitimin içeriği, uygulanışı, planlama - organizasyonu ve katılımcı kazanımlarına yönelik geribildirimler alınmıştır.

“Çok iyi, İyi, Orta, Zayıf ve Geliştirilmeli” şeklinde derecelendirilmiş anket aracılığıyla toplanan verilerin analizi SPSS paket programı aracılığıyla yapılmıştır. Katılımcıların eğitime ilişkin diğer değerlendirmelerini almak amacıyla da açık uçlu sorular kullanılmıştır.

Eğitim değerlendirme anketi, eğitime katılan 2037 öğretmenin 1910'u tarafından doldurulmuştur. Ankete katılım oranı %94' tür. Anketi dolduran katılımcıların 1280'i (%67) devlet okullarında, 617'i (%32,3) özel okullarda görev yapmaktadırlar. 13 katılımcı da okul türünü belirtememiştir. Katılımcıların demografik özellikleri ve eğitimden elde ettikleri kazanımlara ilişkin yanıtlarının analizi aşağıda sunulmuştur.

1. Demografik Bilgiler

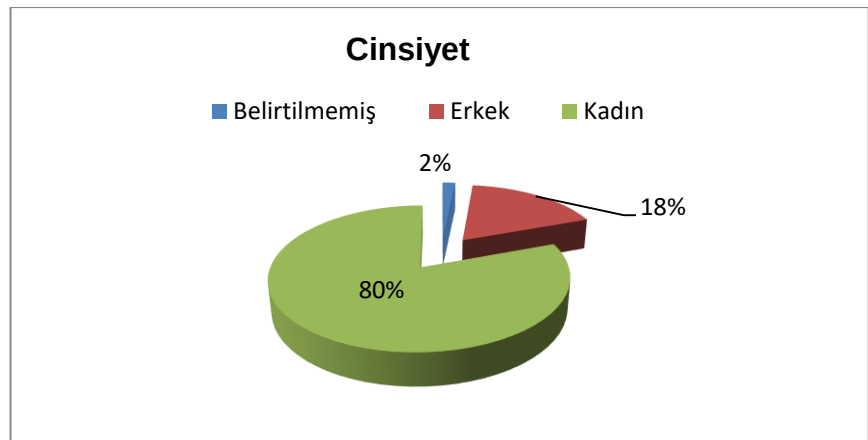
Eğitime katılan öğretmenlerin %80,6'sı kadın, %17,7'si ise erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Eğitime kadın öğretmenlerin daha fazla katılması eğitimin hedef kitlesinin doğal bir sonucudur. Millî Eğitim Bakanlığı, 2015 -16 örgün eğitim istatistiklerine göre de ilköğretim düzeyinde çalışan öğretmenlerin %59,5' kadını, %40,5'i erkektir. Özel okullar için bu oran %77,4'ü kadın, %22,6'sı erkek şeklindedir.

Cinsiyete göre dağılımı gösteren Tablo 1 ve Grafik 1 aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1: Değerlendirme Anketini Dolduran Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Geçerli Yüzde
Kadın	1539	80,6
Erkek	339	17,7
Belirtilmemiş	32	1,7
Toplam	1910	100

Grafik 1: Değerlendirme Anketini Dolduran Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

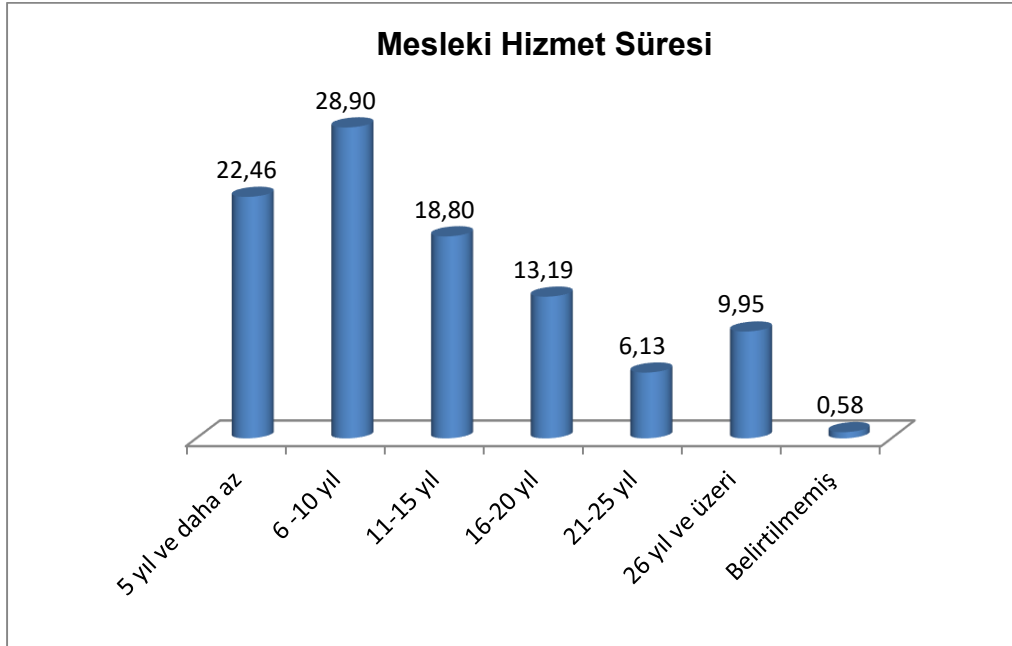
Mesleki hizmet süresi açısından bakıldığında “6-10 yıl” dır görev yapan katılımcıların % 28,90 ile en yüksek oranda olduğu; “21-25 yıl” dır görev yapan katılımcıların ise % 6,13 oranı ile mesleki hizmet süresi açısından ile en az sayıdaki öğretmenden oluştuğu görülmektedir.

Mesleki hizmet süresine göre dağılımı gösteren Tablo 2 ve Grafik 2 aşağıda sunulmuştur.

Tablo 2: Değerlendirme Anketini Dolduran Katılımcıların Mesleki Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı

Mesleki Hizmet Süresi	Frekans	Geçerli Yüzde
5 yıl ve daha az	429	22,46
6 -10 yıl	552	28,90
11-15 yıl	359	18,80
16-20 yıl	252	13,19
21-25 yıl	117	6,13
26 yıl ve üzeri	190	9,95
Belirtilmemiş	11	0,58
Toplam	1910	100

Grafik 2: Değerlendirme Anketini Dolduran Katılımcıların Mesleki Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı

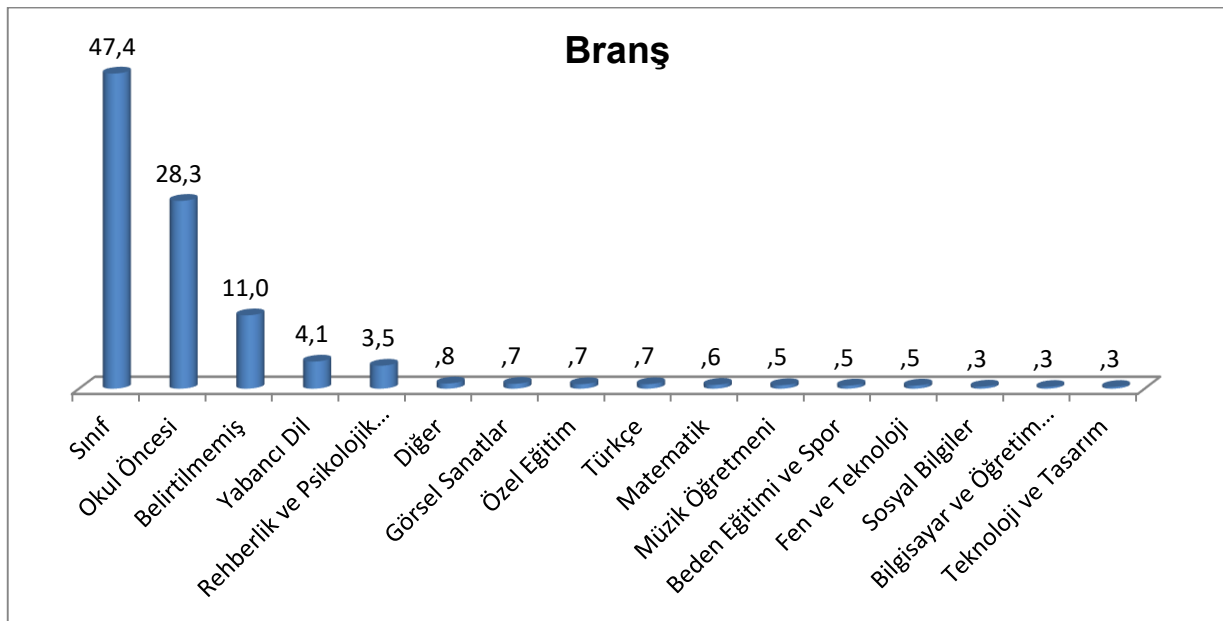

Katılımcıların branşları açısından dağılımına bakıldığında %47,4 ile en yüksek katılımın “Sınıf” öğretmeni grubunda olduğu görülmektedir. Katılımcıların %11’i branşlarını belirtmemiştir. Yaratıcı Çocuk Yaratıcı Beyin eğitiminin hedef kitlesi sınıf, okul öncesi ve görsel sanatlar öğretmenleridir. Bununla birlikte eğitimlere bu branşların dışında öğretmenlerin de ilgi gösterdikleri görülmektedir. Branşa göre dağılımı gösteren Tablo 3 ve Grafik 3 aşağıda sunulmuştur. Tabloda “diğer” başlığı altında özetlenen gösterilen branşlar; drama, kütüphane, tarih, satranç, meslek dersleri vb. şeklindedir.

Tablo 3: Değerlendirme Anketini Dolduran Katılımcıların Branşlarına Göre Dağılımı

Branş	Frekans	Geçerli Yüzde
Sınıf	905	47,4
Okul Öncesi	540	28,3
Belirtilmemiş	211	11,0
Yabancı Dil	78	4,1
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	66	3,5
Diğer	15	,8
Görsel Sanatlar	14	,7
Özel Eğitim	13	,7
Türkçe	13	,7
Matematik	11	,6
Müzik Öğretmeni	10	,5
Beden Eğitimi ve Spor	9	,5
Fen ve Teknoloji	9	,5
Sosyal Bilgiler	6	,3
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri	5	,3
Teknoloji ve Tasarım	5	,3
Toplam	1910	100

Grafik 3: Değerlendirme Anketini Dolduran Katılımcıların Branşlarına Göre Dağılımı

2. Eğitimcilerle İlişkin Değerlendirmeler

Katılımcıların eğitimcilerle ilgili değerlendirmeleri yüksek seviyede olumludur. Bu bölümde “İyi-Çok İyi” kategorisindeki yanıtların yüzdesi her bir madde için %99,7’nin üzerindedir.

Eğitim Değerlendirme Formunun bu bölümünde yer alan maddelere ilişkin yanıtların dağılım yüzdeleri Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4: Değerlendirme Anketini Dolduran Katılımcıların Eğitimcilerle İlişkin Değerlendirmeleri

	Geliştirilmeli- Zayıf	Orta	İyi-Çok İyi	Toplam
Bilgisi ve konuya hâkimiyeti	,0	,3	99,7	100
Sunum becerileri	0	,3	99,7	100
İletişim becerileri	0	,3	99,7	100
Zaman yönetimi	0	,3	99,7	100
Katılımı teşvik etme	0	,3	99,7	100

3. Eğitim İçeriğine İlişkin Değerlendirmeler

Eğitimin içeriği ile ilgili değerlendirmelere bakıldığında katılımcı yanıtlarının yüksek oranla “İyi – Çok İyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Katılımcılar değerlendirmelerinde %98,4 oranında eğitimin ihtiyaçlarına yönelik konular içerdiğini, % 99,3 oranında örneklerin içeriği pekiştirdiğini belirtmişlerdir.

Eğitim Değerlendirme Formunun bu bölümünde yer alan maddelere ilişkin yanıtların dağılım yüzdeleri Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5: Değerlendirme Anketini Dolduran Katılımcıların Eğitimin İçeriğine İlişkin Değerlendirmeleri

	Geliştirilmeli- Zayıf	Orta	İyi-Çok İyi	Toplam
Eğitimin, ihtiyaçlarınıza yönelik konular içermesi	,2	1,4	98,4	100
Örneklerin içeriği pekiştirecek nitelikte olması	,1	,6	99,3	100
İçerik ve eğitim süresinin dengesi	,2	1,6	98,3	100
İçeriğin ilgi çekici oluşu	,2	,8	99,0	100
İçeriğin anlaşılır oluşu	0	,4	99,6	100

4. Eğitimin Uygulama Biçimine İlişkin Değerlendirmeler

Yaratıcı Çocuk Yaratıcı Beyin eğitiminde gerçekleştirilen uygulamalar katılımcılar arasındaki etkileşimi güçlendirmeye ve birlikte öğrenme deneyimini arttırmaya yönelik olarak tasarlanmıştır. Katılımcıların bu bölümdeki maddeleri yüksek oranda “İyi - Çok İyi” kategorisinde değerlendirmiş olmaları eğitimde gerçekleşen uygulamaların bu amaçlara ulaştığını göstermektedir.

Eğitim Değerlendirme Formunun bu bölümünde yer alan maddelere ilişkin yanıtların dağılım yüzdeleri Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6: Değerlendirme Anketini Dolduran Katılımcıların Eğitimin Uygulanış Biçimine İlişkin Değerlendirmeleri

	Geliştirilmeli- Zayıf	Orta	İyi-Çok İyi	Toplam
Tartışmalara yeterli süre ayrılması	,3	1,5	98,2	100
Yapılan etkinliklerin eğitimin amacına uygunluğu	0	,6	99,4	100
Alıştırmaların yeterli sayıda oluşu	,1	1,5	98,4	100
Materyallerin öğrenmeyi kolaylaştırıcı nitelikte oluşu	,1	,7	99,2	100
Diğer katılımcılarla etkileşim olanağı sağlanması	0	,4	99,6	100

5. Planlama ve Organizasyona İlişkin Değerlendirmeler

Eğitimin planlama ve organizasyonu ile ilgili değerlendirmeler oldukça olumludur. Bu bölümdeki tüm maddelerde “İyi – Çok İyi” kategorilerindeki yanıtların %96,8’nin üzerinde olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin eğitim materyallerini değerlendirdikleri “Eğitim materyalleri özenli bir biçimde hazırlanmıştı.” ifadesine “İyi - Çok iyi” kategorilerinde yapılan değerlendirmelerinin yüzdesi 99,3’tür. Eğitim materyallerinin; eğitim içeriğine uygun ve aktif öğrenmeyi destekleyecek şekilde tasarlanması, eğitimden önce okullara ulaştırılması, sınıf ortamının materyallerle birlikte hazırlanarak öğretmenlerin karşılanması katılımcıların önemli bulduğu hususlar arasındadır.

Eğitim Değerlendirme Formunun bu bölümünde yer alan maddelere ilişkin yanıtların dağılım yüzdeleri Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7: Değerlendirme Anketini Dolduran Katılımcıların Eğitim Planlama ve Organizasyonuna İlişkin Değerlendirmeleri

	Geliştirilmeli- Zayıf	Orta	İyi-Çok İyi	Toplam
Eğitim öncesi bilgilendirmenin yeterliliği	,5	2,7	96,8	100
Eğitim gününün uygun şekilde planlanması	,6	2,6	96,8	100
Eğitim saatlerinin uygun şekilde planlanması	,3	1,9	97,8	100
Eğitim materyallerinin özenli bir biçimde hazırlanışı	,3	,4	99,3	100
Fiziksel ortamın çalışmaya uygunluğu	,5	2,3	97,2	100

6. Katılımcının Eğitimden Elde Ettikleri Kazanımlara Yönelik Değerlendirmeleri

Eğitimin, katılımcıların kendi üzerlerindeki etkisine yönelik geribildirim almak amacıyla tasarlanan bu bölüm, katılımcının eğitimden duyduğu memnuniyetin göstergesi niteliğindedir. Bu bölümdeki maddelere genel olarak bakıldığında katılımcıların eğitimden duydukları bireysel memnuniyet düzeyinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin %98,2'i eğitimin mesleki gelişimlerine katkı sunduğunu, %97,9'u eğitimin kişisel yaratıcılıklarına katkı sağladığını, % 97,4'ü sınıfına taşıyabilecekleri yaratıcı etkinlikler sunduğunu belirtmişlerdir. Eğitime ilişkin genel değerlendirme de %98,8 oranıyla oldukça yüksektir.

Eğitim Değerlendirme Formunun bu bölümünde yer alan maddelere ilişkin yanıtların dağılım yüzdeleri Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8: Değerlendirme Anketini Dolduran Katılımcıların Eğitimden Elde Ettikleri Kazanımlara İlişkin Değerlendirmeleri

	Geliştirilmeli- Zayıf	Orta	İyi-Çok İyi	Toplam
Eğitimin <u>mesleki</u> gelişiminize sağladığı katkı	,5	1,3	98,2	100
Eğitimin <u>kişisel</u> gelişiminize sağladığı katkı	,4	1,6	98,0	100
Eğitimin kişisel yaratıcılığınıza sağladığı katkı	,4	1,7	97,9	100
Eğitimin sınıfına taşıyabileceğiniz yaratıcı etkinlikler konusunda sağladığı katkı	,4	2,2	97,4	100
Eğitime ilişkin genel değerlendirmeniz	,3	,8	98,8	100

Eğitim Değerlendirme Anketinin açık uçlu maddelerden oluşan bölümüne ilişkin katılımcı geribildirimleri aşağıda ilgili maddelerde özetlenmiştir.

7. Katılımcıların En Yararlı Bulduğu Konu / Uygulama / Yöntem

Anketin açık uçlu sorulardan oluşan bu bölümünü 1404 katılımcı yanıtlamıştır. Katılımcılar bu bölümde eğitimin içeriğinde önerilen ve eğitimin uygulanışı sırasında kullanılan yöntem ve teknikler hakkında olumlu geribildirimlerde bulunmuşlardır. Eğitimin farklı öğrenme stillerine uygun ve aktif öğrenme yöntemleri kullanılarak uygulanıyor oluşu pek çok katılımcı tarafından dile getirilmiştir.

Katılımcıların en yararlı bulduğu konu / uygulama / yöntemler; Zen – Tangle, kalem konuşur, afiş tasarımı, çöp adam sendromu, nalbur öğretmen, scamper, beyin fırtınası, öğrenme stilleri, ders tasarımı, grup çalışması, drama, oyunlar şeklinde sıralanabilir. Bunların hepsi eğitim sırasında uygulanan yöntem, teknik ya da bilgilere ilişkin geribildirimlerdir. Ayrıca katılımcılar geribildirimlerinde uygulanan etkinliklerin kendilerinin ve öğrencilerinin yaratıcılıklarını geliştirmelerine fırsat sunduğunu sıkça dile getirmişler, eğitimde kullanılan yöntemleri sınıflarına taşıyacaklarını belirtmişlerdir.

Aşağıdaki bölümde katılımcıların eğitimde en yararlı buldukları konuları ifade ettikleri yanıtlarından örnekler paylaşılmıştır:

Eğitim Yeri: İzmir, Gazimir (Devlet Okulu), Branş: Okul Öncesi Öğretmeni, Mesleki Kıdemi: 6 - 10 yıl
“Eğitimde öğrenme yöntemlerinin her birinin uygulamasının (görsel işitsel, kinestetik, dokunsal) önemi ve kalıcılığı artırılmasının önemi. Zen Tangle maske etkinliğini uygulanabilir, eğlenceli dolayısıyla kalıcı olduğunu düşünüyorum.”

Eğitim Yeri: İzmir, Çiğli (Devlet Okulu), Branş: Sınıf Öğretmeni, Mesleki Kıdemi: 11 - 15 yıl
“Öğrenmenin dört aşaması, öğrenme şekilleri, etkinlikleri yararlı buldum. Sınıflarımızda kolaylıkla uygulayabileceğimiz hatırlatıcı etkinlikler.”

Eğitim Yeri: Ankara, Çankaya (Özel Okul), Branş: Sınıf Öğretmeni, Mesleki Kıdemi: 16 - 20 yıl
“Kalem konuşur etkinliğini yararlı buldum. Özellikle kendi okulumda hazır bulunuşluk etkinliği için kullanabilirim.”

Eğitim Yeri: İstanbul, Ataşehir (Özel Okul), Branş: Okul Öncesi, Mesleki Kıdemi: 5 yıl ve daha az
“En son kısımda yapılan Öğrenme Akışının 4 aşaması. Tek tek maddelere değinilmesi ve sonrasında bizimde üstüne kafa yorarak planlama yapmamız son derece etkili idi.”

Eğitim Yeri: İstanbul, Maslak (Özel Okul), Branş: Okul Öncesi, Mesleki Kıdemi: 6 - 10 yıl
“Bir çöp adam çizerek başladığımız çalışmanın daha sonrasında üç boyuta yansıtma ve hikâyeleştirip grup çalışmasına çevirme kısmı yaratıcı ve güzeldi.”

8. Eğitimde Üzerinde Daha Fazla Durulması Gerektiği Düşünülen Konu, Uygulama ve Yöntemler

Anketin bölümünü 834 katılımcı yanıtlamıştır. Katılımcıların pek çoğu uygulanan eğitimi yeterli bulduğunu ifade etmiştir. Bazı katılımcılar eğitim içeriğinin bir gün için yoğun olduğunu, eğitimin daha uzun sürede uygulanmak üzere planlanması gerektiğini belirtmiştir. Bazı katılımcılar da öğretim programından, okullardan, ailelerden kaynaklanan sorunlara ve okullardaki materyal eksikliği konusuna dikkat çekmiştir.

Bunların yanı sıra bazı katılımcılar; uygulanan etkinliklerin daha uzun sürede ve daha derinlemesine üzerinde durulması gerektiğini belirtmişlerdir. Örneğin ders tasarımı ve kalem konuşur etkinliklerine daha uzun süre ayrılması gerektiğini dile getirmişlerdir. Sınıfa taşıyabilecekleri yaratıcı yöntem ve uygulamalar konusunda da daha fazla eğitim almak istediklerini ifade etmişlerdir.

Aşağıdaki bölümde katılımcıların eğitimde üzerinde daha fazla durulması gerektiğini düşündükleri konu, uygulama ve yöntemlere dair ifadelerinden örnekler paylaşılmıştır.

Eğitim Yeri: Antalya, Konyaaltı (Özel Okul), Branş: Sınıf Öğretmeni, Mesleki Kıdemi: 26 yıl ve üzeri

"Bu konularla ilgili uygulamaya yönelik faaliyetler kitapçığı (Oyun, etkinlikler, çalışmalar vb.)"

Eğitim Yeri: İstanbul, Bağcılar (Devlet Okulu), Branş: Sınıf Öğretmeni, Mesleki Kıdemi: 6 - 10 yıl

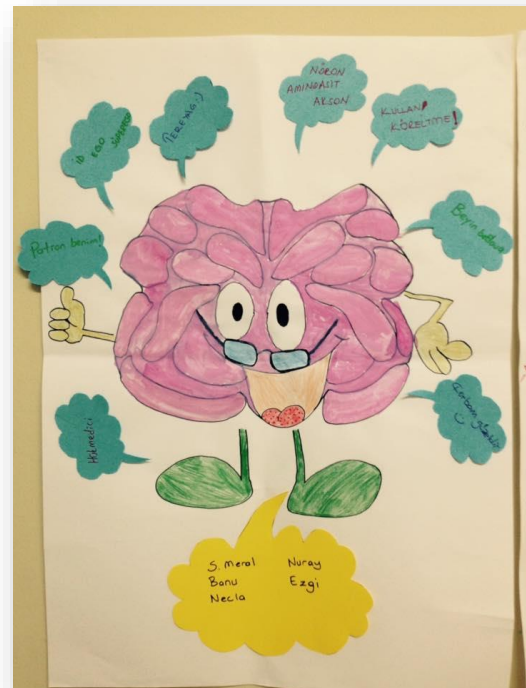
"Çoklu zekâya yönelik eğitimlerin kalabalık sınıflarda uygulanmasına yönelik etkinlikler vb. konulara da değinilmesi iyi olurdu."

Eğitim Yeri: İstanbul, Maslak (Özel Okul), Branş: Okul öncesi, Mesleki Kıdemi: 5 yıl ve daha az

"Kalem konuşur etkinliği beyin fırtınasını geliştirmek açısından üzerinde daha fazla durulabilecek bir etkinlik"

Eğitim Yeri: Adana, Sarıçam (Devlet Okulu), Branş: Sınıf Öğretmeni, Mesleki Kıdemi: 6 - 10 yıl

"İlgiyi yukarda tutmak için eğitim süresinin en azından 2 gün olması ve oyunların artırılması lazım."

Sonuç

Eğitime katılan öğretmenler eğitimin tasarlanması ve uygulanmasında kullanılan yöntem ve teknikleri yararlı bulmuşlar ve sınıf ortamına taşıyacaklarını belirtmişlerdir. Eğitimin hemen sonrasında uygulanan Eğitim Değerlendirme Anketlerinden elde edilen veriler katılımcıların “yaratıcılık ve yaratıcı düşünmeye ilişkin temel kavramlar, kişisel yaratıcılık potansiyelimiz, öğrenme biçimlerinin yaratıcılık üzerindeki etkisi, yaratıcılık gelişimi için kullanılabilecek teknikler ve yaratıcı ders planı tasarlama” konularında farkındalık kazandığına ilişkin bulgular sunmaktadır.

Özetle katılımcıların;

- % 99,7’si eğitimcilerin eğitim işeriğine hakim olduğunu,
- %98,4’  eğitimin ihtiyaçlarına uygun konular işerdiğini,
- %99,6’sı eğitimde katılımcılar arasındaki etkileşimin sağlandığını,
- %99,3’  materyallerin özenli bir biçimde hazırlandığını,
- %97,9’u eğitimin kişisel yaratıcılıklarına katkı sağladığını,
- %97,4’  sınıflarına taşıyabilecekleri yaratıcı etkinlikler edindiklerini

belirtmişlerdir. Katılımcıların %98,8’inin eğitime ilişkin genel değerlendirmeleri olumludur.

Değerlendirme formunun açık uçlu sorulardan oluşan bölümünde katılımcılar, eğitim sırasında ele alınan tüm yöntem ve konuları yararlı bulduklarını, eğitimden elde ettikleri kazanımları sınıflarına taşıyacaklarını dile getirmişlerdir. Ayrıca yaratıcılık ve inovasyon konularında kendilerini geliştirmeye devam edecekleri başka eğitimlere de katılmak istediklerini belirtmişlerdir.